

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

Fakta om lokalarkiverne i Danmark

Lokalarkiverne i tal	2
Frivillige.....	2
Arkibas og arkiv.dk	2
Lokalarkivernes udfordringer	3
Økonomi	3
Om Sammenslutningen af Lokalarkiver.....	4

The screenshot shows the arkiv.dk website interface. At the top, there is a search bar with the text "arkiv.dk" on the left and "Log ind" on the right. Below the search bar, there is a navigation menu with "Tilbage" and a search input field containing "Navn, sted, begivenhed, årstal". The main content area displays a search result for "Fodboldklub, fotograferet ved pavillionen i lystanlægget, Stubbekøbing". On the left, there is a large photograph of a football team from 1900. On the right, there is a metadata table with the following information:

Nummer	B1210
Type	Billeder
Beskrivelse	Fodboldklub, fotograferet ved pavillionen i lystanlægget, ...
Årstal	1900
Dateringsnote	1900
Fotograf	Ukendt
Størrelse	12*17 cm
Materiale	S/h positiv:
Arkiv	Stubbekøbing Lokalhistoriske Arkiv

Below the table, there is a "Kontakt arkivet" button. At the bottom of the page, there is a footer with navigation links: "om arkiv.dk | arkiver | rettigheder og brug | faq | kontakt | privatlivspolitik | handelsbetingelser | cookie-indstillinger".

Lokalarkiverne i Danmark

Der findes 550-600 lokalarkiver i Danmark. De opbevarer flere hundrede års dansk kulturarv fra privatpersoner, foreninger og virksomheder i form af billeder og dokumenter, som fortrinsvis frivillige indsamler og registrerer. Primært lavrisikomateriale (typisk svarende til de personoplysninger, som tidligere kunne ses i vejvisere, som blev husstandsomdelt). Hertil kommer godt 50 stadsarkiver i et tilsvarende antal kommuner.

Brugerne på lokal- og stadsarkiverne er en bred kreds af historikere, slægtsforskere, arkitekter, ingeniører, bygherrer, undervisere, studerende og skoleelever, der søger alle mulige slags lokalhistoriske oplysninger – eller borgere, der blot søger oplysning om det sted, hvor de bor.

Lokalarkiverne:

- sikrer den lokale historie og den lokale identifikation
- skaber sammenhængskraft i samfundet lokalt, regionalt og nationalt med deres samlinger af håndgribelige, lokale historier
- sikrer et væsentligt grundlag for – og medejerskab til – fortællingen om vores fælles nationale historie
- varetager desuden en vigtig social opgave med næsten 5.000 frivillige tilknyttet.

Lokalarkiverne i tal

I 2019 (det sidste hele år før coronaen) havde lokal- og stadsarkiverne

- 150.000 besøgende gæster
- 126.000 deltagere i arrangementer (foredrag, byvandring mv.)
- 85.000 skriftlige henvendelser
- 36.000 telefoniske henvendelser
- 774.000 frivilligtimer (svarende til 402 årsværk).

Lokal- og stadsarkivernes præsentationsplatform arkiv.dk havde fra april 2020 til april 2021 5,4 millioner besøgende og 36,7 millioner sidevisninger.

Frivillige

Der arbejder 4-5.000 frivillige (fortrinsvis seniorer) på de danske lokal- og stadsarkiver. De bidrager med de nævnte mindst 402 årsværk på arkiverne. Flere end 3.000 af de frivillige arbejder på lokalarkiver, der udelukkende har frivillig arbejdskraft.

Arkibas og arkiv.dk

614 lokalarkiver, stadsarkiver og andre kulturinstitutioner bidrager med materiale til lokalarkivernes database Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk, som Sammenslutningen af Lokalarkiver står bag.

- Arkibas er landets mest brugte arkivregistreringssystem med i alt 5.405.104 registreringer i januar 2023.
- arkiv.dk er landets største og mest brugte fotoalbum med i alt 4.507.871 registreringer og 3.352.570 billeder i januar 2023. På arkiv.dk ligger fotografier, dagbøger, breve, plakater, regnskaber, dias, lydbånd, smalfilm og videoptagelser fra foreninger, virksomheder og private i lokalområderne, typisk indsamlet af folk med et enormt lokalkendskab. Materiale, som Rigsarkivet og

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

kommunale arkiver ikke er forpligtet til at opbevare – og heller ikke ville have ressourcer til at samle ind med så bred en dækning fra lokalområderne.

Lokalarkivernes udfordringer

Lokalarkiverne er helt overordnet udfordret af, at de ikke er omfattet af Arkivloven fra 2002 og aldrig har opnået en årlig finanslovsbevilling.

1. Hvis den synergi og den lokale tillid, de danske arkiver har oparbejdet gennem årtiers indsamling og formidling, skal bevares og udvikles til gavn for både frivillige og professionelle brugere, skal indsatsen for arkivernes frivillige styrkes med bl.a. mere uddannelse og koordinering.
2. Databasen Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk skal løbende vedligeholdes, udvikles og sikres for at imødegå teknologisk forældelse.
3. Alle ca. 600 lokalarkiver har individuelle databehandleraftaler, som Sammenslutningen for Lokalarkiver hjælper med. Aftalerne skal løbende opdateres, og allerede nu kører lokalarkiverne på tredje udgave af deres databehandleraftaler, som er på hver 26 sider.
4. Der er krav om en årlig IT-revision, som skal dokumentere, at Arkibas og arkiv.dk overholder alle relevante bestemmelser.
5. De mange ekstraopgaver i forbindelse med GDPR, databehandleraftaler og årlig IT-revision truer med at underminere lokalarkivernes fortsatte drift.
6. Materiale fra vores tid vil kun i begrænset omfang blive indsamlet og opbevaret lokalt, fordi indsamlings- og registreringsarbejdet på grund af GDPR er blevet vanskeligere at udføre lovligt.
7. Endelig savner lokalarkiverne i henhold til Datatilsynets udtalelse fra april 2021 hjemmel til at indsamle og opbevare materiale med personhenførbare data, fordi lokalarkiverne indtil videre ikke - som Rigsarkivet og stadsarkiverne - er omfattet af Arkivloven.

Økonomi

Sammenslutningen af Lokalarkiver modtager årligt en bevilling på knap 750.000 kr. fra en pulje af udlodningsmidlerne, som hvert år fordeles af Rigsarkivet. Pengene bliver brugt til informationsvirksomhed, drift af et lille sekretariat i Vejle (mellem 3 og 3,5 årsværk), tilskud til en moduluddannelse for arkivledere og arkiv-medarbejdere samt andre former for faglige kurser og seminarer mv. SLA og Arkibas opkræver herudover godt 2,8 mio. kr. fra medlemmerne af SLA til organisationens drift og fra brugerne af Arkibas/arkiv.dk til drift og udvikling af IT-plattformene.

Nogle lokalarkiver, men langt fra alle, modtager et beskedent kommunalt tilskud, og vi er for mange lokalarkivers vedkommende tæt på smertegrænsen for, hvad de kan betale i kontingent/licens for medlemskab og registreringssystem/formidlingsplatform.

Arkibas og arkiv.dk er de seneste 10 år kun blevet udviklet takket være to bevillinger fra A.P. Møller-fondene på hhv. 1,8 og 2,5 mio. kr. Bevillingerne har dækket to tredjedele af udgifterne. Sammenslutningen af Lokalarkiver har bidraget med den sidste tredjedel.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

Velux Fonden har i årene 2017-2021 støttet de aktive frivillige ældres arbejde på lokal- og stadsarkiverne med i alt 5,1 mio. kr. Pengene er blevet brugt på indkøb af udstyr, uddannelse og formidlingsprojekter.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) har i januar 2023 søgt Kulturministeriet om en årlig bevilling af udlodningsmidlerne på i alt 2,7 mio. kr. Den øgede bevilling skal styrke SLA's arbejde med:

- Løbende drift og udvikling af Arkibas og arkiv.dk
- Ekstraudgifter til GDPR (databehandleraftaler, IT-revision mv.)
- At styrke lokalarkiverne ved at ansætte to arkivkonsulenter, der blandt andet skal opkvalificere lokalarkivernes ledere og medarbejdere og fungere som motor og tovholder på tværgående landsdækkende initiativer og aktiviteter.

Om Sammenslutningen af Lokalarkiver

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) er de lokalhistoriske arkivers interesseorganisation og blev oprettet i 1949.

SLA:

- Repræsenterer 535 lokal- og stadsarkiver (som ordinære medlemmer) og 39 andre kulturinstitutioner med interesse for arkiverne (som ekstraordinære medlemmer) og varetager arkivernes interesser over for Rigsarkivet, Kulturministeriet og andre interesseorganisationer
- Arbejder for, at lokalarkiverne kan blive omfattet af Arkivloven, så de i princippet får samme hjemmel til indsamling af materiale med personfølsomme oplysninger som de offentlige arkiver, Rigsarkivet og stadsarkiverne, der allerede er omfattet af loven
- Støtter de danske lokalarkiver i at indsamle og bevare kulturarven på bedst mulig vis
- Udbyder kurser i arkivdrift og registrering
- Står bag arkivernes registreringsdatabase, Arkibas, og hjemmesiden arkiv.dk.

The screenshot shows the website interface for arkiv.dk. At the top, there is a navigation bar with 'arkivdk' on the left and 'Log ind' on the right. Below the navigation bar is a search bar with a magnifying glass icon. The main content area displays a record titled '"Anemone-Undertøj" på Textilmessen. 1956'. On the left side of the record, there is a thumbnail image of a textile factory interior. On the right side, there is a metadata table with the following information:

Nummer	B28938
Type	Billeder
Beskrivelse	"Anemone-Undertøj" lå i Sct. Hansgade 5. (nu Fynsgade) Undertøjsfabrikken blev drevet af fabrikant Jørgen Gjesing Jensen. Det var også ham der i 1947 var ophavsmand til den første Textilmesse i Herning. Messen blev en kæmpe succes og blev indirekte startskuddet til det store opsving der kom indenfor tekstilindustrien, og banede vejen for byens berømte Messecenter (MCH). Indtil Herninghallen stod klar i 1954, blev Textilmessen afholdt på et voksende antal lokaliteter, og det må have været besværligt. På billedet ses ansatte fra fabrikken "arbejde". De var iført lyserøde kitler og var, mens de "arbejdede" på standen, på timelen. Ellers var afløsningen på akkord-basis.
Bemærkning	Billedet er fra en scrapbog om "Jydsk Textil Messe". Fotoet er arkivets nr. 100.000 billede på www.arkiv.dk . Tekstil
Årstal	1956
Fotograf	Ukendt
Materiale	s/h positiv
Arkiv	Lokalhistorisk Arkiv i Herning

Below the table, there is a button labeled 'Kontakt arkivet'. At the bottom of the record, there is a link 'Søg videre i Lokalhistorisk Arkiv i Herning' and a small thumbnail of the record image.

Sammenslutningen af Lokalarkiver, januar 2023